

staaende Retninger — fra den ældre sproglig-historiske navnlig derved, at Græsk er gaaet ud af Lærefagene i denne ny Afdeling, og at Latin er indskrænket, idet saa det derved besparede Timeantal henlægges til Undervisning i de levante Sprog samt til Undervisning i Oldtidskundskab og i praktisk Regning. Der udtales i Bemærkningerne, hvormed Lovforslaget ledsages, som Grund for at indføre en saadan 3dje studerende Retning i den lærde Skole, at man har tænkt sig, at en saadan Retning skulde „søge sit Midtpunkt i vor egen Tids Liv; dens Maal vilde blive dels at meddele et Kundskabsforraad, der var værdifuldt i vor Tids Samfund, dels gennem en fyldig historisk Uddannelse at vække et aandeligt Liv hos Ungdommen, der ledte den til, ogsaa efter at den havde forladt Skolen, paa sund Maade at søge Forstaaelse af det Menneskeliv, vi leve midt i og selv ere et Led af“. Med Hensyn til denne ny Retnings Forhold til tidligere Bestræbelser fra Ministeriets Side skal jeg blot minde om, at forud for Lovforslaget af 1890—91 var gaaet en udførlig Forhandling, som imidlertid ikke førte til, at den daværende Kultusminister optog Forslag i saa Henseende, nemlig om obligatorisk ganske at udelukke Græsk af den nu bestaaende sproglig-historiske Retning. Det blev opgivet af Ministeren efter samtlige sagkyndiges Raad, eller rettere paa Grund af, at der ikke kunde blive Enighed mellem de sagkyndige. Det nuværende Forslag tilsigter altsaa ikke dette at udelukke Græsk ganske af den sproglig-historiske Retning, men kun at muliggøre, at denne ny Retning kan konkurrere med den ældre sproglig-historiske Retning, som bevarer Græsk. Som jeg sagde før, giver dette Forslag det foreliggende Lovforslag sit egentlige Præg; det skriver sig jo fra eller har sin Oprindelse i en Indstilling fra de private lærde Skolers Bestyrere i Kjøbenhavn og Frederiksborg, som indstændigt andrage om, at Lovgivningsmagten vil give dem Tilladelse til at forsøge en saadan ny Retning, der skal søge sit Midtpunkt, saaledes som det hedder i Ministeriets Bemærkninger, i Nutidslivet. — Naar man nu vil spørge, om det er tilraadeligt for Lovgivningsmagten at gaa ind paa denne ny Tanke, saa mener jeg, at det væsentlig maa komme til at bero paa, hvad der egentlig er tilsigtet, og hvad der vil være Konsekvensen af at indføre den ny Retning. Her er nemlig to Muligheder; den ene at det virkelig er og ogsaa kun vil blive et beskedent Forsøg, en Konkurrent paa lige Fod med

de to ældre Retninger, som ikke vil føre til, at disse fortrænges. Der kunde gøres forskellige Betragtninger gældende til Fordel for en saadan Konkurrent. Man kan sige — og den Tolerance vil jo enhver være tilbøjelig til at vise — at der er flere Veje, der kunne føre til Rom, og at der i og for sig ikke er nogen stor Glæde ved en alt for stor Uniformitet eller Ensartethed i Udviklingen. Hvorfor skulde ikke forskellige Veje kunne føre til den højere Dannelse, som Undervisningen i de lærde Skoler tilsigter? Hvorfor skulde der ikke ved Siden af den Retning, som søger sit Midtpunkt i Oldtidslivet, og ved Siden af en Retning, der, som en af de Professorer, der her har udtalt sig, siger, væsentlig beskæftiger sig med Ting og ikke med Ord, altsaa med Naturen, ogsaa være Mulighed for en Retning, som søgte sit Midtpunkt i Nutidsmenneskelivet. Lægger man denne Betragtning til Grund, vil man kunne tænke sig, at disse 3 Retninger kunne vedblive at bestaa ved Siden af hverandre som fredelige Konkurrenter, uden at det havde til Følge, at man af dem bragte en Enhed til Veje. — Men man kunde ganske vist ogsaa tænke sig, at en saadan Konkurrent fuldstændig loyalt sagde: Vi tænke os ganske vist Muligheden af en saadan Sammenslutning af disse tre forskellige Retninger, at de en Gang sammensmeltedes til en Enhed, saaledes som det ønskes fra mange Sider. Men det vilde vel da ske paa Grundlag af en længere, tidligere Erfaring, hvorefter alle tre Retninger staaende paa lige Fod kom med deres Fordringer til det, som skulde være den højere Enhed, hvori de skulde gaa op.

Tænker man sig nu, at den ny Retning ikke bliver andet end en forsøgsvis udformet Konkurrent til de to andre Afdelinger og ikke agter at fortrænge disse, saa er der vistnok megen Anledning til at imødekomme denne Tanke. I og for sig kan det ikke nægtes, at der er noget sundt deri, og at der paa den Maade ikke er nogen videre Fare. Navnlig vilde det da være naturligt, at Forsøget overlodes til dem, der have bragt det frem, det vil sige overlades til Privatskolen. De paa-gældende Bestyrere pointere selv i deres Andragende, at det er en naturlig Opgave for Privatskolen at bryde Vejen, aabne Døren for en saadan ny Retning, et saadant Forsøg. Under denne Forudsætning vil det ikke være nogen Nødvendighed for Statskolen at følge efter. Jeg vilde ogsaa betragte det, som noget, Rigsdagen vilde have megen Betænkelighed ved: at